

İktisadî kararların sonuçları ve işsizlik sigortası ihdası

Memleketin içinde bulunduğu şartları inceleyen bir Komisyon önemli tavsiyelerde bulunuyor. İşsizlik Sigortasının da lüzum ve zarureti belirtiyor.

Mensucat sanayinde görülen işsizlik dolayısıyla İstanbul Sanayi Odasında toplanan bir komisyon konuyu incelemiş ve raporunu vermiştir. Raporda tavsiye ve tedbirler şöyle sıralanmıştır:

TAVSİYE VE TEKLİFLERİMİZ:

Mensucat sanayii, 4. Ağustos 1958'de alınan istikrar tedbirlerinden sonra çeşitli yönlerden güçlüklerle maruz kalmış bulunmaktadır.

Yerli ham maddelerimizi iş gücümüzü değerlendiren bu sanayinin karşılaştığı güçlükler, kısmen bütün yerli sanayinin uğradığı güçlüklerle müsbettir; kısmen de bu sanayide dışarı kapasitenin mevcudiyetinden ileri gelmektedir.

Diğer sanayi branşlarının karşılaştığı güçlüklerin hafifletilmesi için Sanayi Odasınca teklif edilmiş tedbirler, tabii ki Mensucat Sanayinin yükünü de hafifletecektir.

A — Bu meydana:

a) Kredili ihlâl mevzuunda, kredili olarak ihlâl edilmiş bulunan mallara takas yolu ile memlekette ihlâl edilmiş bulunan mallara ait muameleler için prim tahsilatı, fiili ediyetimo tahsilatı, fiili tediyi imkânlarını sağlayacak uzun vadeli tektite bağlanmalıdır.

b) Sanayicilerin, bankalarla 20.6.1958 den önce yaptıkları mukavelelerde müstemin kredi miktarının aynen tatbiki temin edilmelidir.

c) Banka faizlerinin normal haddine çıkarılarak kredi mütesseselerimiz, kono iskonto muameleleri daha cazip hale getirilmelidir.

d) Gıda vergisinin, bilhassa bilyeyle tabiiyatı sanayimizde ağır külfet tahmil eden teslim mütellak şartlarında ve verisiye satışlara mütellak hükümlerinden kurartılabilecek için tekiye imkânlarını kolaylaştırılması, sadedinde teklî kolaylıklar ile vergi taksit borçları için sanayicilerimizden nakit yerine tabu alınması veyahut 6802 sayılı vekalet banka teminat mekullî Gider Vergileri Kanununun verisiye satışlarına mütellak bular 49 ncu maddesindeki ticari ayık sürenin altı aya çıkarılması sağlanmalıdır.

e) Geniş müstehlik kitlesi olan köylünün, müstahsilin her türlü alacaklarının süratle tevsi ve satışı hazır mahsulünün yine en kısa süre içinde nakde çevrilmesi temin edilmelidir.

B — İhraçat imkânlarının temini:

a) Sümerbank bir taraftan kendi işletmeleri içisinaların dışı piyasaların ihtiyacına cevap verebilecek şekilde arayarak dahill piyasayı kısmen hususî sektör mamüllerine bırakmalıdır. Bu suretle dahill piyasasının iş-

ba hali bir dereceye kadar giderilebilir.

b) Ya Sümerbank'ın liderliği ile veya ayrı bir ihraçat ofisi kurularak bu kanal ile hususî sektör, ihtisali kapasitesini yüzde 25 nispetinde, müayyen esvarya mensucat imaline sevkedilmesi ve bu mallar, ihraç edilecek üzere, ayrılmış bu suretle de dahill piyasası işba halinden kurtarılmalıdır.

c) Hususî sektör işletmeleri nin, bir taraftan optimum esamette olmaları; diğer taraftan yeni kurulum olmaları sebebiyle amortisman masrafları, reed bulup yetiştirmek imkânı malik olmayan bu müesse, bu hususî tesislerine nazarseleri dış piyasalara doğru yörün yüksekliliği ve nihayet henüz beklemek için ihraç ettikleri mamüllere 4 sene müddetle her yıl yüzde 25 i tenzile edilecek bir grım sisteminin tatbiki tavsiyeyi yayandır. Bu suretle mezkûr işletmeler, plânlı bir şekilde rasvoneleşme tedbirleri olarak ve eksiklerini tamamlayarak 4 yıl sonunda dış rekabet şartlarına mukab edebileceklerdir.

Bu arada ihraç edilen mamüllerde kullanılan ihlâl edilmiş ham madde için ödemiş gümrük resimleri ve diğer resimler lade edilmelidir.

c) Tıcarat Atesellerimiz ve Tıcarat Vekâletleri Hariciye Vekâletinin dış teşkilâtı, dış piyasalardan mensucat işletmelerini gününe hübdar edebil-mektedir. Bunun için ihlâllilere gerekli direktif verilmelidir.

d) Hususî sektörde rasvoneleşme tedbirlerini süratlendir-mek üzere Amerika Teknik Yardım İdaresinden ve Avrupa İktisadî İşbirliği İdaresinden col-bedilecek mütehassıslarla İktisat Fakültesi İşletme Kürsüsü memurlarından gerektiği şekilde faydalanmak üzere icap eden tedbirler alınmalıdır.

e) İhraçat formaliteleri basitleştirilmelidir. Sanayicinin bransları itibarıyla dış piyasalarla tekiye edilecek her türlü kolaylıklar ve teknik kolaylıklar sağlanmalıdır.

f) Hususî sektör maliyetini düşürücü tedbirler zümresinden olarak standardizasyona temin edilecek araçlar üzerinde Sanayi Odaları Birliği kanalı ile araştırmalar yaptırılmalıdır.

g) Küçük işletmelerin çeşitli yollarla birleşmelerini te-min için imkânlar ve tesvik tedbirleri ihraçatı durmalıdır.

D — Sermaye piyasasını organize edecek idarî ve kanunî tedbirleri tevessül edilmelidir.

E — Her türlü mensucat it-haline kotalarla veya başka suretlerle yer verilmeli, iacibinda uzun elayfı pamuk ham maddede olarak ihlâl edilmek tesislerinde işlenmeli ve böylece memleketin bu nevî mamüllere olan ihtiyacı karşılanmalıdır.

F — İhtiyarlık sigortası prim

leri yüzde 11 den yüzde 8 e düşürülerek aradaki yüzde 3 fark işsizlik sigortası primi olarak tahsis edilmeli ve işsizlik sigortası derhal ihdas edilmelidir.

NETİCE :

Bilhassa 4. Ağustos 1958 tedbirlerinden sonra, istihraç gücü reel millî gelire uydurulunca Mensucat sanayinde, dahill müstehlikin massedemeyeceği aşırı bir istihsal kapasitesinin mevcudiyeti kendini göstermiştir. 1961 de yeni tesisler de faaliyete geçince, bu sanayi kapasite hali bütünü kendini açma vuraçtır. Bu kapasitenin atıl bırakılması, esasen kit olan sermaye imkânlarının heder edilmesi demektir.

Mensucat sanayinde tam iş ihtisali temin edeceğine ve gücükleri kısmen tahfif edilip kısmen de gidereceğine inandığı - mız teklif ve tavsiyelerimizin il-kin ümit ve temennî ederiz. Güçüllere nazarı itibare alınma-KOMİSYON:

İşletme İktisadî Enstitüsü
PROF. DR. MEHMET ÖLÜÇ
imzası:
Bozkurt Mensucat T.A.S. Md. râ
MÜH. ÖMER ALAGYIK
imzası:
İstanbul Sanayi Odası Üssamî
Kâtibi
RIZA ORMANCI
imzası:
Tontancı Tüccarlar Derneği
MUHİTTİN GENÇARSLAN
imzası:
Müşavir
EKMEL ZADIL
imzası:
Sinaî Kalkınma Bankası
Mensucat Müşaviri
MÜEYYET KERİMOL
imzası:
Tekstil ve Örne Sanayii
Sendikası Başkanı
BAHİYE ERSOY
imzası:
Üniversite Öğretimi Görevlisi
SABAHAH ZAHİN
imzası:

HIKAYE

Bir işsizlin ümidi

ISMAIL TURHANLAR

Mehmet aylanları bir boğ do-layısıydı. Her yere boğ vuraş fakat baş vurmaları sonucuz kalmıştı. Ağ ve sefil bir vasiyete idi. O grinde Mehmet iş araması bulamamıştı; yorgun ve bitkin -di. Serin ve güzel bir ağaç altında oturdu; kendi kendine gü-lüyordu. Biraz evvel çıkan rüz-lümsedi, evet sefaletine gülmü-gar ağacıyla sallıyor, metmedin azamîsı sağlarıyla oynuyordu. Mehmet rüzgârın ahengine kapı-larak esnedi; göz kapakları ağır laştı; ağacın dibine uzandı kal-dı.

Simdi Mehmet elinde bulunan bonservisi ile kendisine iş teklî-f eden Daiireye gidiyordu. Dai-reye gelince daire müdürü ken-disini nezakete karşıladı; ve (500) lira aylıkla isine hemen başlamasını söyledi. Mehmet he-men yazı makinesine başma otur-muş, çalışmaya ve allahına tes-şekkür ediyordu. Yazı makinası başında çalışırken üşüdüğünü ve titrediğini hissetti; ortaktaki

Mehmet birdenbire kendini a-ğac altında buldu; acaba ken-disine ne olmuştu? gözlerini o-zuşturdu; ağız altında bulut -uyordu. Evet rüya görmüştü. Etrafına bakındı; yanında buru-salmış bir gazete kördü bu ga-zeteyi rüzgâr getirmişti. Meh-met hemen gazeteyi eline alarak iş ilânları sayfasına baktı; ba-karak bakmaz bakı heyecanlı hop-ladı, bir daktilograf arıyordu. Adecine rüyam hakikat mı ola-cak diye mırıldandı. Hemen daktilo-rafı arayan dairesinin yolunu ta-klî hayaller kururaktı tattu.

Daire önüne gelince epeyce tereeddüt gösterdikten sonra dai-reye girdi; gazete elinde idi. Daiireye girince onu arzusuz tize-rine kapı müdürün odasına gö-fürdü; müdürün odasına girince müdürü selamladı ve daktilogra-fi alacaklarını gazete ilânın -dan okuduğunu ve daktilografi liğe talip olduğunu bildirdi.

Müdür gülümseyerek:

— Bundan bir ay önce böyle bir ilânımız vardı; fakat bugün daktilografımız mevcut olduğun-da menasifet işi alamıyacağ-ımız için bizi maruz görünüz.

Bu söz üzerine Mehmet garar-ır-gibi oldu; müdürü yeşil bir teşekkür ederekten daireden çık-tı; gözleri yaşlıydı. O neler ta-bayüll etmiş ne ile karşılaştı. Daiireye yaşlı gözlerle bakarak dudaklarından bilinmeyen bir i-ki kelime döküldü; ellerini cebi-ne soktu; ve kalbi kan ağlayarak uzaktaki gitti.

İşsiz mi kalacaktı? Hiç olmaz sa iş bulamamıştım bir çok kere bir çok kimselere anlatmış-ış yapılmıyordu. İşsizlik hakkında ye-rin dercede bilgisi vardı. Kim-sezidi. Fakat bu memleketin co-cuğu idi ve mutlaka geçimini bulacaktı.

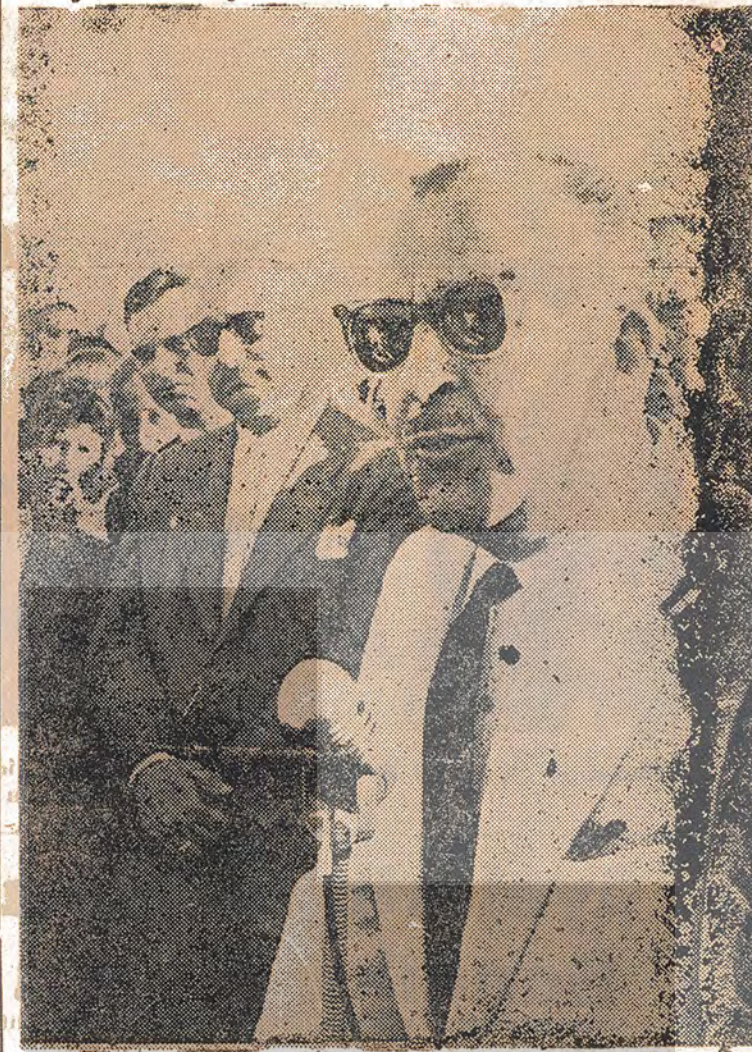
Yolda bir levha gözüne çarp-tı. Bu bir sendika snesbnet tabe-lasıydı. Oraya girdi. İş istedi. Sendika idarecileri ona yıl gös-terdiler. Fikre verdiler.

Mehmet artık yazmış olduğunu biliyordu.

Bütün işler de zaman zaman bu derde düşerdi. Ama çalsacak ve tesviki işler olacak. İşsizli-tema, zavallı değildi. Mehmet saa-deti toplun içinde aramamış, yıl-nuz başına sadetin kıymetsiz olduğunun farkına varmıştı.

Çalışma Bakanı Halûk Şaman, işçi mesken davası ile ilgili yakından mesgûl olmakta ve kooperatiflere müzaheret etmektedir. Resimde, Şaman'ın, Petrol — İş Yapı Kooperatifleri bir töreninde görülüyor.

Çalışma Bakanı Halûk Şaman, çalışma hayatı ile ilgili tedbirler yapıyor ve önemli kararlar bekleniyor...

Mistikla yarenlik

Bütün gün ve bütün gece çalışan sendika idarecileri işçiler tarafından takdirle karşılanıyor

KAZIM NARMANLI

Oda kalabalık, arkadaşlar so-ruyor Başkan cevap vermek iç-in bütün gayretini sarfediyor-du. Genel Sekreter notunu ta-bırlıyor. Ağzı altında bulut -uyordu. Evet rüya görmüştü. Etrafına bakındı; yanında buru-salmış bir gazete kördü bu ga-zeteyi rüzgâr getirmişti. Meh-met hemen gazeteyi eline alarak iş ilânları sayfasına baktı; ba-karak bakmaz bakı heyecanlı hop-ladı, bir daktilograf arıyordu. Adecine rüyam hakikat mı ola-cak diye mırıldandı. Hemen daktilo-rafı arayan dairesinin yolunu ta-klî hayaller kururaktı tattu.

Daire önüne gelince epeyce tereeddüt gösterdikten sonra dai-reye girdi; gazete elinde idi. Daiireye girince onu arzusuz tize-rine kapı müdürün odasına gö-fürdü; müdürün odasına girince müdürü selamladı ve daktilogra-fi alacaklarını gazete ilânın -dan okuduğunu ve daktilografi liğe talip olduğunu bildirdi.

Müdür gülümseyerek:

— Bundan bir ay önce böyle bir ilânımız vardı; fakat bugün daktilografımız mevcut olduğun-da menasifet işi alamıyacağ-ımız için bizi maruz görünüz.

Bu söz üzerine Mehmet garar-ır-gibi oldu; müdürü yeşil bir teşekkür ederekten daireden çık-tı; gözleri yaşlıydı. O neler ta-bayüll etmiş ne ile karşılaştı. Daiireye yaşlı gözlerle bakarak dudaklarından bilinmeyen bir i-ki kelime döküldü; ellerini cebi-ne soktu; ve kalbi kan ağlayarak uzaktaki gitti.

İşsiz mi kalacaktı? Hiç olmaz sa iş bulamamıştım bir çok kere bir çok kimselere anlatmış-ış yapılmıyordu. İşsizlik hakkında ye-rin dercede bilgisi vardı. Kim-sezidi. Fakat bu memleketin co-cuğu idi ve mutlaka geçimini bulacaktı.

Yolda bir levha gözüne çarp-tı. Bu bir sendika snesbnet tabe-lasıydı. Oraya girdi. İş istedi. Sendika idarecileri ona yıl gös-terdiler. Fikre verdiler.

Mehmet artık yazmış olduğunu biliyordu.

Bütün işler de zaman zaman bu derde düşerdi. Ama çalsacak ve tesviki işler olacak. İşsizli-tema, zavallı değildi. Mehmet saa-deti toplun içinde aramamış, yıl-nuz başına sadetin kıymetsiz olduğunun farkına varmıştı.

MADEN — İŞ'in
BÜYÜK
SÜNNET DÜĞÜNÜ
12 EYLÜL 1959 CUMARTESİ GECEİ
AÇIKHAVA TİYATROSU'nda
SABAHA KADAR
DAVETİYELER 5 LIRA

Türkiye Maden, Madeni Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendika-sı adına
Sahibi ve Yazı İşleri müd.
KEMAL TÜRKLER
İdarehane : İstanbul Çarşafı, No. 36
Telefon : 27 21 39
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI

MADEN-İŞ

Birlikten Kurvet Doğar

MADEN-İŞ'E
ÜYE OLAN
HAKKINI ASLA
KAYBETMEZ

İstanbul Mebusları Sendikalar Birliğine Davet Edildiler!...

Hakem Kurullarının işleyiş Tarzının İslahı istenecek

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği idarecilerinden bir grup, bir ziyâ fette...

İş ihtilâfı çıkaran işçilere yeni Baskı

T. Anbalaj sanayiindeki kanun dışı baskılar durdurulacak

Türk Anbalaj Sanayii Fabrikasında çalışan işçilerin ücretlerini gözünde tutan Maden - İş sendikası işçilerden imza top-layarak ücretlere zam ihtilâfı çıkarmıştır. İstifa kağıtlarını im-lari teker teker yazıhaneye da-vet eden işveren işçileri daktilo-sile yazdırılmış ve içinde Ma-

İstanbul İşçi Sendikaları Bir-liği Ağustos ayı içinde Birlik sa-lonunda bir toplantı yapıpaya karar vermiştir. Bu toplantıya İstanbul Milletvekilleri, sendi-kacı İken Milletvekili seçilip te halen açıkta kalan ve fakat iş-çiler arasında da dönmeyen sa-bık milletvekilleri ile basın tem-silcileri hazır bulunacaktır.

Toplantıda 11 ve Yüksek Ha-kem Kurullarının işleyiş tarzı-nın ve çalışma sisteminin işçile-rin lehine olmadığ misallerle be-lirtilecek, bütün sendikalar baş-kanları dilerse davetlere gö-dülerini anlatacaklardır. Türk-İş jera heyeti başkanı Nuri Be-şir'in de davetli olduğu toplan-tı için bütün sendikalar hazırlık yapılmıştır. Maden - İş sendi-kası bilhassa Yüksek Hakem Kurulunun kendisine itikâl e-den iftirlara zamında ka-rar vermemesi için teklif için ge-rekli malzeme Sendikalar Bir-liğine bildirilmiştir. Bu arada Ma-den - İş sendikası, halâ Yüksek Hakem Kurulunda bulunan 11 Hakem Kurulu kararlarına il-tisatini gazetemize de bildirmiştir. Buna göre halen Yüksek Hakem Kurulunda karar bek-leyen dosyalar şunlardır:

1 — Türk Demir Döküm Fab-rikaları ile çıkarılan ihtilâf so-nucunda 17.2.1959 tarihli kararına itiraz.

2 — Sungurlar kazan fabrika-sı ile çıkarılan ihtilâf hakkında verilen 24.2.1959 tarihli karara itiraz.

Mermer İş'te Kaçak İşçi çalışıyor

Sendika gerekli yerlere ihbarda bulundu

Kağıthane'de kurulu Mermer iş ve mozaik fabrikası işçileri Maden - İş sendikamızın Silâh-taraşa subesine müraعات et-rek işçileri Sigortaya yazdırma-dığını bildirmiş, devamî olarak 35 - 40 işçi çalıştırıldığı fakat iş-çi mütessili seçimi yapılmadığı hususunu bildirmişlerdir. Ma-den - İş ilgili makamlara olayı itikâl ettirmiştir.

PTT İşyeri İşçileri ve Sıcaklar

Posta Telgraf ve Telefon fab-rikasında çalışan işçilerden bir kısmı tavayla saçla kaplı bir yer de çalışmakta ve bu da grinde bütün saçları kestiği için iş-çiler perisan olmaktadır. İşçiler Emipnyü Kaymakamlığına bas-ıyarak bir beklinin işyerinde iş-çi sağlığı yönünden inceleme yap-masını istenmiştir. Ayrıca ken-dikaya da basıyarak sağlığın korunması için gerekli te-sebbüslere bulunulmasını te-menni etmişlerdir.

Maden — İş kültüre çok önem verir, işte Başkan Vekili Kazım Narmalı, Türk ve Amerikalı uzmanlarla görüşüyor...

Büyük Sünnet Düğünü

12 Eylüde Maden - iş üyeleri çocukları sünnet ettirilecek

Safiye Ayla ve bütün sevilan Ses ve Saz Sanatkarları Düğünümüze katılacaklar

1 — Her an muhterem üyelerimizin men-faatinı düşünen ve bunun için çalışıp didinen sendikamız, bu defa gründe ağır hayat şart-ları karşısında çocuklarını sünnet ettire-mek üyelerimizin çocuklarını sünnet ettire-mek suretiyle üyelerimize sosyal yardım yap-mak ve aynı zamanda sende bir deşda olsa bir gece sabaha kadar üyelerimizi eğlendirmek gayesiyle BÜYÜK ve MUAZAM bir SÜN-NET DÜĞÜNÜ tertip etmiştir.

2 — Bu büyük SÜNNET DÜĞÜNÜ, 12 Eylöl 1959 Cumartesi gecesi Hilton Oteli arka-sındaki büyük AÇIK HAVA TİYATROSU'nda akşam saat 20 den sabaha kadar devam etmek üzere yapılacaktır.

3 — Bu muazzam gecenin programından bazıları şunlardır:

SAFİYE AYLA, MEDİHA DEMİR-KAN, SEVİM TANÜREK, ABDULLAH YÜCE, CELAL ŞAHİN, BALARILARI, İN-Cİ BİROL, SEMSİ YASTIMAN, ISMAIL DÜMBÜLLÜ, CİHAN İŞİK, NİMET BAL-KAN, İSMAIL ŞENBAHAR, ADNAN ŞEN-YES, AYTEN ARIKAN, SEMRA NURAY, AYHAN GÜRAN, İSLİKÇİ NUBAR, KONYA EKİBİ, HOKKABAZ VE KUKLA, 8 KİŞİ-LİK SAZ VE FASIL HEYETİ, ve çeşitli şarkıcılar.

4 — Sendikamızın tertip ettiği bu büyük SÜNNET DÜĞÜNÜ'nde çocuklarını sünnet ettirmek isteyen muhterem üyelerimiz, şimdiden işyerindeki sendika temsilcilerine mü-raعات edecekler veya sendikaya bizzat gelecek veya telefon ederek çocuklarını kaydettireceklerdir. Bu kayıtlar 1 Eylül 1959 tarihinde sona erecek, bu tarihten sonrakiler kabul edil-meyecektir.

5 — Fabrikalardaki sendika temsilcileri-ne müraعات ederek çocuk kaydı yaptıran üye-lerimizin kayıtlarını, temsilciler acale sen-dika merkezindeki Muhasebe Müdürü Rüştü Özgelik'e bildireceklerdir.

6 — Üyelerimizin tavsiyesi ile sendikaya müraعات eden, fakat, sendikaya üye olma-yan diğer fakir vatandaşların çocukları da, üyelerimizin çocuklarından sonra konten-jan müsait olduğu takdirde bir sosyal yardım o-larak kabul edilecek ve sendika tarafından üç retsiz olarak sünnet ettirilecektir.

7 — Sünnet edilecek çocuklar için hiç bir ücret alınmaz, sünnet bedavadır.

8 — Sünnet çocukları için, sünnet grönle-ği, sünnet şapkası, kordela gibi her türlü sünnet eşyası Sendikamızın bedava olarak verilecek ve ayrıca sürpriz olarak o gece belli üyelerimizdir.

(Devam 3. de)

